

provinciale waterstaat van groningen

GRONINGEN - EENDRACHTSKADE z.z. 2 - TELEFOON 050 - 164911 - POSTBUS 620

NR. 9946/La

BIJLAGEN:

terug: 10

nieuw: 1

Aan
Gedeputeerde Staten van
de provincie Groningen

BERICHT OP: kb. G.S. d.d. 14 september 1979,
nr. 22.141, 2e afdeling.

Groningen, 5 december 1979.

ONDERWERP: Waterschap Westerkwartier,
besluit tot het maken van een
nieuwe bemalingsinrichting
t.b.v. waterschap Westerhorner-
polder.

In de met bovenvermelde kantbeschikking hierbij teruggaande brief d.d. 4 september 1979, nr. 901 verzoeken geëmitteerden uit het hoofdbestuur van het waterschap Westerkwartier uw college goedkeuring van het d.d. 25 juli 1979 genomen besluit van het hoofdbestuur aangevuld met de leden der onderdeelbesturen van het waterschap Westerkwartier tot het maken van een nieuwe elektrische bemalingsinrichting ten behoeve van het waterschap Westerhornerpolder. Dit besluit gaat vergezeld van een drietal bijbehorende tekeningen, welke de situatie en doorsneden van de in het besluit bedoelde te maken bemalingsinrichting weergeeft.

Terzake deel ik u mede, dat het waterschap Westerkwartier de bereidheid tot overname van taken, rechten en verplichtingen van het waterschap Westerhornerpolder heeft getoond. Hierover gaat mijn aan u gericht schrijven d.d. 23 mei 1979, nr. 14.299/'78/La.

Als motivering van de noodzaak om tot vervanging van de huidige bemalingsinrichting over te gaan voeren geëmitteerden onder meer aan, dat de installatie totaal verouderd is, tijdrovende bediening vraagt en reparaties van langdurige aard vergt, terwijl aan het gebouw, zijnde een windmolen vallende onder monumentenzorg, zeer kostbare onderhoudswerken moeten worden verricht. Men is derhalve van plan om op enige afstand van de molen -tegen de Poelweg aan- een elektrisch aangedreven verticale schroefpomp in een van azobé-damwand gemaakte pompkelder met als bovenbouw een stalen overkapping te plaatsen. Deze installatie moet, aldus het plan, een minimum capaciteit van 25 m³/min, bij een statische opvoerhoogte van 1,00 m verkrijgen, terwijl er van is uitgegaan, dat het polderpeil van

N.A.P. - 1,34 m blijft gehandhaafd. Deze capaciteit maakt, dat, uitgaande van het te bemalen gebied van ca. 275 ha, de gebruikelijke norm van 80 m³ per minuut per 100 ha wordt overschreden. Een capaciteit van 22 m³ per minuut zou voldoende zijn geweest.

Gezien de grootte van het gebied en gezien het tijdelijke karakter is deze geringe overschrijding geen bezwaar.

Over het aldus ingediende plan valt in de eerste plaats op te merken, dat dit niet past in het u door gecommitteerden uit het hoofdbestuur van het waterschap Westerkwartier bij hun brief d.d. 2 december 1974, nr. 1058 aangeboden Raamplan Waterbeheersing Westerkwartier. In dit raamplan is voor het gebied van de waterschappen de Oude Leij, de Westerhornerpolder, de Besheerspolder en de Hilmauisterpolder een gemeenschappelijke bemaling aan het Van Starckenborghkanaal aangegeven. Uit dezerzijds bij het waterschap opgevraagde gegevens blijkt, dat, daar het gebied nog niet toe is aan concentratie, tot deze vernieuwing als semie-permanente oplossing is besloten. De constructie van pompkelder en bovenbouw getuigt hier dan ook van.

Op de bij het besluit ingediende tekeningen zijn de situatie en doorsneden van het gemaal geschetst. Deze schetsen roepen, zowel technisch als beleidskundig gezien, een groot aantal vragen op. De vragen van technische aard hebben betrekking op:

- a. de doorgraving of doorpersing van de Poelweg;
- b. de bescherming van de uitmonding in het Poeldiep tegen aanvaring;
- c. de beschikbare constructiehoogte, welke voor het gekozen pomptype vermoedelijk te gering is;
- d. de plaats van de damwanden ter voorkoming van onderloopsheid;
- e. de afmetingen van de stalen overkapping in vergelijking tot het beoogde doel.

De vragen, welke betrekking hebben op het beleid, worden opgeroepen door de situering van dit semi-permanente bouwwerk. Deze situering maakt dat:

- a. wil men de molen een zekere functie laten behouden men over ca. 75 m een dubbele watergang met een dubbele wegwakruising in stand moet houden, namelijk één watergang op polderpeil, welke dient alstoevoertocht voor het semi-permanente gemaal en één watergang op boezempeil voor de uitlozing van de molen;
- b. de molen als dagelijks maalwerktuig kan worden afgestoten, waardoor de mogelijkheid wordt geschapen, dat hij in het kader van de wet Bescherming Waterstaatswerken in Oorlogstijd een functie kan krijgen;
- c. mocht de uitlozing van de molen hoe dan ook worden gedempt, waardoor het toegangspad tot de molenaarswoning en tot het achter deze woning gelegen erf eventueel zou kunnen worden verbreed, de molen dan in feite is afgeschreven, daar hij dan op geen enkele wijze meer als maalwerktuig kan worden ingezet.

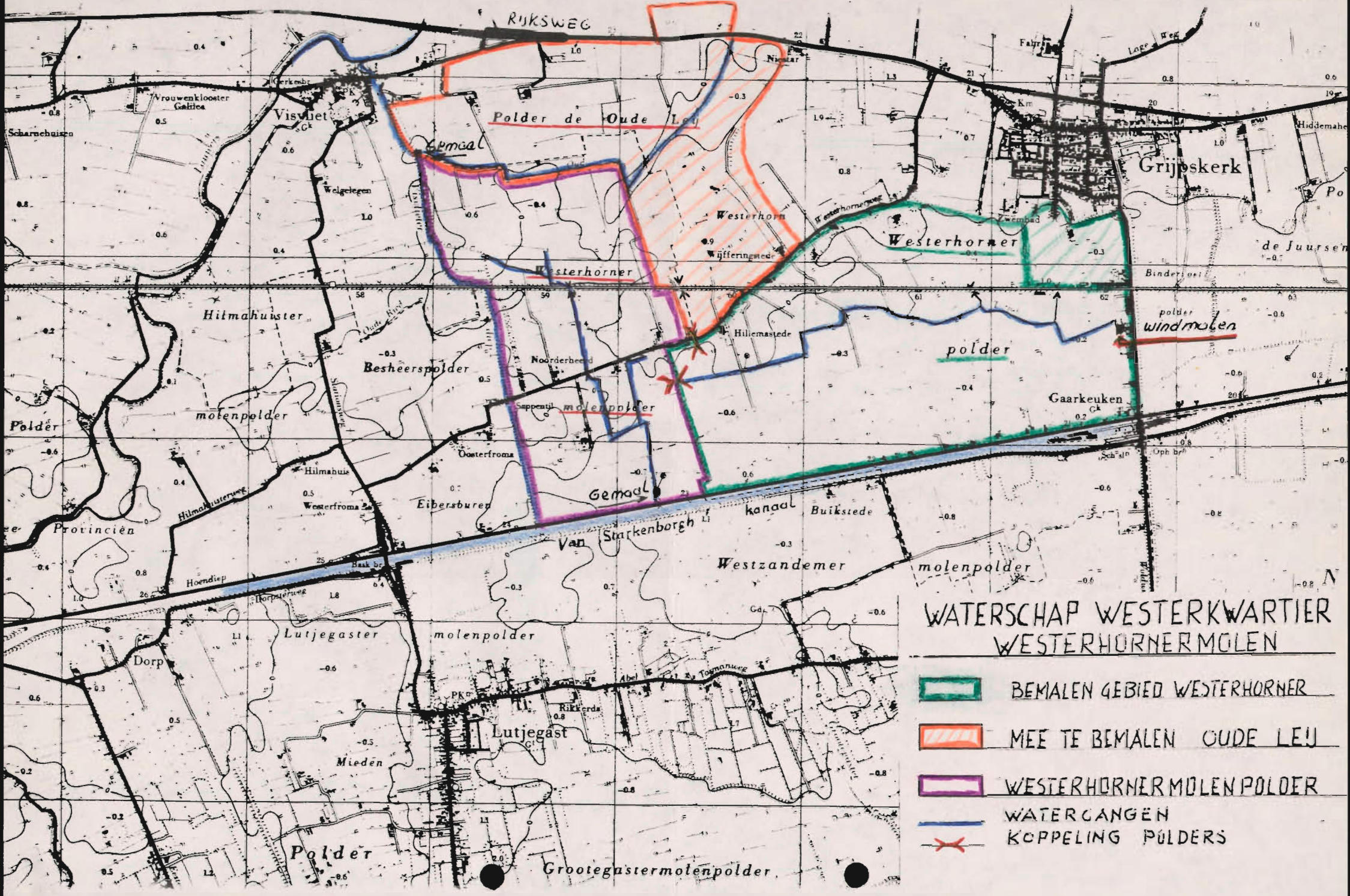
Op de vragen van technische aard kan een afdoend antwoord worden verkregen door de op de tekeningen aangegeven schetsen nader uit te werken.

Ten aanzien van de beleidskundige vragen moet in eerste instantie worden opgemerkt, dat wil men de molen een kans op behoud geven, de uitlozing niet mag worden gedempt. Deze mogelijkheid tot behoud acht ik zeer reëel en derhalve acht ik nader overleg door uw college met de Provinciale Groninger Molencommissie gewenst. Overigens doet ook een verlegging van de uitlozing afbreuk aan de entourage van de molen.

Daarnaast verdient het wellicht aanbeveling om het te stichten semi-permanente gemaal zodanig te proportioneren, dat een situering in een naastere omgeving van de molen, zoals aangegeven op de dezerzijds bijgevoegde situatietekening, acceptabel is. De bovengenoemde dubbele watergang met extra wegkruising kan hiermee dan tevens worden voorkomen.

Gelet op het vorenstaande geef ik uw college in overweging de goedkeuring aan het d.d. 25 juli 1979 door het hoofdbestuur aangevuld met de leden der onderdeelbesturen van het waterschap Westerkwartier genomen besluit tot het maken van een nieuwe elektrische bemalingsinrichting ten behoeve van het waterschap "Westerhornerpolder" te onthouden en het waterschap te verzoeken om rekening houdend met de bovenstaande opmerkingen het plan en daarmee het besluit te herzien.

De directeur-hoofdingenieur
van de provinciale waterstaat:

WATERSCHAP WESTERKWARTIER
WESTERHORNERMOLEN

- BEMALEN GEBIED WESTERHORNER
- MEE TE BEMALEN OUDE LEIJ
- WESTERHORNER MOLEN POLDER
- WATERCANGEN
- KOPPELING POLDERS